

Bayer Zsolt: Kultúrharc: a kezdeti id?k

2018 október 07. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Micsoda tévedés!

„A tenger innens? partja – Indulás”

Tizennyolc évesek voltunk. Egy jó nev? budai gimnázium diákjai, „szilágyisok”, a „szabad mell? örömök” megszállottjai, akik kicsit sem éreztük az Élet csörtetését. Viszont volt egy tanárn?nk, akit kedveltünk. Pazonyiné volt a neve, nem emlékszem többre, talán Pazonyi Tamásné, és a legelképeszt?bb tantárgyat tanította, a világnézetünk alapjait. A világnézetünk alapjai volt a marxizmus–leninizmus középiskolás fokra butított változata, az ifjúgárdisták és a KISZ-führerek kedvence, „a vallás az ember nembeli lényegének fantasztikus megvalósulása, ha a nembeli lényegnek nincs igazi valósága”, és mindenféle ehhez hasonló.

Ebbe a szörny?ségbe csempészett Pazonyiné izgalmat minekünk. Olyannyira, hogy egy id? után feljárhattunk hozzá a lakására, talán a Csalogány utcába, ahol áthatolhatatlan cigarettafüstben szívtuk magunkba Pazonyiné kevésbé párttitkárszer?, ellenben kifejezetten értelmes szavait.

Jorge Semprún és Jean-Paul Sartre – ez volt a téma. S hogy „a véletlen az a szükségszer?ség, amelynek feltétlenül be kell következnie”. És a Nagy utazás, természetesen. „Aminek legnagyobb súlya van az életedben: az néhány ember, akit ismertél.” Zakatoltunk Semprún vonatán Buchenwaldba (van utazás, amit nem lehet elég korán kezdeni), és úgy gondoltuk kicsike, ártatlan, meger?szakolható értelmünkkel, hogy végre történik velünk valami.

No és persze Sartre, ó, hát nélküle nem kelhetett fel a nap sem. Sartre és az Egy vezér gyermekkora, és rágyújtottunk egy újabb Symphoniára, egrire, mert nekünk is kellettek rigolyák, és elringatott bennünket néhány mondat. Mondatok, amelyek túl voltak a világnézetünk alapjain és a Havanna-lakótelep lassan öl? valóságán, bár azt csak hírb?l ismertük, mi a Horváth-kertben voltunk otthon és a Várban és a Csalogány utcában, ahol áthatolhatatlan cigarettafüstben zakatolt a felismerés, miszerint: „Nem vagyok vezér, nem is akarok az lenni. Parancsolni, engedelmeskedni – a kett? összetartozik.” Istenem, mennyire értettük ezt akkor, mennyire messzire néztünk, mennyire tudtuk, hogy „létezni annyi, mint itt lenni, egyszer?en csak annyi; a létez?k megjelennek, lehet?vé teszik, hogy találkozzunk velük, de levezetni sohasem lehet ?ket”.

Igen, minden adott volt, hogy onnan, a Csalogány utcai cigarettafüstb?l egyenesen befussunk Semprún vonatán és Sartre undorán a Rajk-butikba, és ott is maradjunk örökre. Erre voltunk determinálva, ugyanis Németh Lászlóról nem mondtak semmit nekünk, és Szabó Dezs?r?l sem, Sinka István Fekete bojtárjától is kivont világnézettel óvtak minket, de Comte de Lautréamont Maldoror énekei cím? könyve a kezünkbe kerülhetett:
„Amott, virágos liget pázsit-ölén könnyáztatta arccal mélyen alszik a hermafrodita. A hold korongja kivált a felh?k tömegéb?l, sápadt sugarai simogatják e kedves ifjú arcot, mely félig éles metszés? férfiarc, félig egy nem-földi sz?z bájos arca.”

Vacogtunk ett?l, de úgy hittük, ebben lapul az eleven m?vészet. No és persze ebben:

„Azt láttam egész életemben, hogy az emberek, ezek a keskeny vállúak, folyton ostobaságokat cselekednek, lezüllesztik felebarátaikat, és ahogy csak bírják, megrontják a lelkeket. Tetteik célját így nevezik: dics?ség. A mutatványaik láttán én is nevetni akartam, mint a többiek; idétlen utánzat lett bel?le! Fogtam egy éles pengéj? kést, és az ajkak találkozásánál behasítottam húsomat. Egy percre azt hittem, hogy elértem célomat. Megnéztem a tükörben önkezemmel megsebzett számat. Micsoda tévedés! A két sebb?l patakzó vér miatt egyébként se tudtam megállapítani, hogy ez itt valóban az emberek nevetése-e. De rövid összehasonlítás után jól láttam, hogy az én nevetésem nem olyan, mint másoké, vagyis hogy nem nevetek.”

Mennyire különlegesnek és kiválasztottnak éreztük magunkat ett?l is, és micsoda önfeladással kuporodtunk a beteg, a torz különlegesnek hitt b?vkörébe:

„Növeszd a körmöd két héten át! Ó, milyen gyönyör?ség ágyából vadul kirántani a még puha ajkú gyermeket, milyen gyönyör?ség tágra nyílt szemmel azt színlelni, hogy most kedvesen a homlokára teszed a kezedet, és hátrasimítod szép haját! Hirtelen, amikor a legkevésbé várja, vájd hosszú körmeidet puha mellkasába, de meg ne haljon, mert ha meghal, kés?bb nem élvezheted szenvedéseit. Aztán sebeit nyalogatva iszod a vért, és ez id? alatt, egy örökkévalóságig, a gyermek sír. Semmi sem olyan jó, mint ez a még meleg vér, amelyet a fent említett módon csapolsz, hacsak nem a gyermek só-keser? könnyei.”

Az önmagáért való és felesleges iszony tengerének partján álltunk, és minden adott volt ahhoz, hogy soha ne érjük

el a túlpartot, ahol Uz Bence várt reánk.

Igen, de hogy is mondta Semprún? „Aminek legnagyobb súlya van az életedben: az néhány ember, akit ismertél.”

Egy másik ember, egy másik tanár végül megmentett minket. Czine Mihály lánya, Czine Erzsébet. ?, a negyvenkilós n? vitt át végül bennünket a túlsó partra, mint az óriás Kukorica Jancsit az Óperenciás-tengeren. S ott Nagy László üzent nekünk, valami emberi világot, valami kikezdhetetlenül magyar valóságot és lelket, valamit Iszkáz végtelenségéb?l és a lovak gyönyör?ségéb?l. Ott várt a túlparton Illyés Koszorúja is, és igen, mondom, az Uz Bence, nagyanyám halinakötéses, ronggyá olvasott példánya, és Süt? András adventje a Hargitán, no és a Csíksomlyói passió Kerényi Imre rendezésében, talán hússzor is megnéztem a Várszínházban, Funtek Fricivel, Ferenczi Csongorral, Hámori Ildikóval, Kubik Annával.

Harangoznak vecsernyére, / Gyere pajtás az erd?re, / Az új útnak tetejére, / Az új útnak tetejére.
Ezt énekelte a Jézust játszó Ivánka Csaba a keresztfán, és akkor bennem estér?l estére felragyogott valami.
Megy az ördög pokol felé, / leng a töke ezerfelé…
Ezt kántálták Funtekék, és én még nem tudtam, hogy a pokolban ott vannak Sartre-ék.

De Tamási Áront megtanultam egy életre:
„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” Ez állt a lehet? legnagyobb ellentétben a világnézetünk alapjaival. A proletár internacionalizmus beteg hazugságával. Amelyet éppen Sartre-ék vittek tökélyre. Ezért is ülnek a pokolban. De ezt még nem tudtuk akkor sem.
(Folytatjuk)

Bayer Zsolt - www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló